
Bezpečnost našeho světa je iluze, stojíme před zásadním zlomem, varovali odborníci

Bezpečnost našeho světa je jen iluze, stojíme před zásadním zlomem, varovali odborníci

Začalo to 11. zářím 2001? Nebo snad ještě dřív, jen jsme si z lidské přirozenosti raději ničeho nevšímalí a stále – přes krvavé běsnění v redakci francouzského časopisu Charlie Hebdo či aktuálně útok v Dánsku, který se odehrál jen před pár dny – si opakujeme, že žijeme v bezpečném světě a nic nám nehrozí? O tom, že tomu tak docela není, hovořili panelisté konference *Bezpečnost budoucnosti. Dynamika komplexní společnosti*. Její organizace se ujala Univerzita Karlova spolu s Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR, na jejíž půdě se v úterý 17. února uskutečnila.

Za pořádající instituce hosty na konferenci přivítali předseda Poslanecké sněmovny Jan Hamáček a rektor UK prof. Tomáš Zima. „Univerzita Karlova si je vědoma své role ve společnosti a odpovědnosti vůči různým procesům nejen v oblasti vědy a vzdělávání, ale také ke společnosti samotné. Vedení univerzity zřídilo poradní sbor právě k problémům současného světa a k otázkám, jež v těchto měsících a dnech možná vyvstávají, za účelem apolitické diskuze a hledání podstaty, která z různých aspektů může ohrožovat nejen budoucnost naší, ale i našich potomků,“ upozornil rektor UK profesor Zima s tím, že Univerzita Karlova se nehodlá k tomu, co se v zemi – a potažmo na celém světě – děje, obracet zády a před problémy zavírat oči, ale naopak hledat možná řešení.

Na konferenci, které se zúčastnila odborná veřejnost a někteří poslanci, vystoupila řada odborníků věnujících se tématu krize soudobé společnosti a civilizace či aktuálním bezpečnostním hrozbám.

Univerzitu Karlovu na setkání zastupovali profesori Miroslav Bárta a Martin Kovář, autoři publikace *Kolaps a regenerace: Cesty civilizací a kultur*, v jejímž duchu také přednášeli.

Egyptolog profesor Bárta hovořil o tématu „pulzujících společností“ a o teorii přerušovaných rovnováh ve společnostech. „Když se podíváme na archeologický, historický záznam všech mocností až do dvacátého století, můžeme zjistit, že společnosti se vyvíjejí po dlouhou dobu v jakémsi klidu, kdy nedochází k přílišným změnám. V určitém okamžiku však najednou všechny subsystemy, které tvoří společnost, začnou interagovat takovým způsobem, že dojde k velmi rychlému přechodu. Proměna proběhne během dnů, týdnů či měsíců. Snažím se zamýšlet nad tím, co se s námi dnes děje nebo neděje. Snažím se být optimistou, bohužel pro to zatím nenalézám žádná data. Dnešní doba vykazuje faktory, které směřují k tomu, že všechny subsystemy, jež tvoří základní pilíře, na nichž stojí naše současná společnost, se blíží k momentu, kdy začnou interagovat,“ upozornil profesor Bárta na to, že stojíme těsně před hranicí zlomu a následné proměny. „Podle mého názoru budeme muset velmi brzy hledat nové paradigma uspořádání státu, rozhodnout si o tom, co chceme,“ podotkl.

Profesor Bárta pak přidal vlastní návrh, zda čas nedospěl k tomu, abychom prodloužili vládní, potažmo poslanecké funkční období, protože podle něj žádná politická reprezentace za čtyři roky nestačí provést takové změny, které by byly dostatečně účinné.

Zatímco profesor Miroslav Bárta hledá svou inspiraci ve starověkém Egyptě, profesor Martin Kovář se soustředí na novodobé dějiny a ve své přednášce demonstroval teorii přerušovaných rovnováh na konkrétních příkladech svého času slavných mocností novověkých dějin, které nakonec dostihl úpadek – hovořil o Španělsku, Velké Británii a nakonec i o současných Spojených státech amerických.

„Ráno jdeme do práce, v poledne si skočíme na oběd a na kávu a večer se po dvou pivech vracíme domů k dětem a manželkám. Náš bezpečný středoevropský svět všemu navzdory. Jak dlouho ještě?“ zamýšlel se profesor Kovář nad tím, proč nejsme schopni se své iluze o bezpečí vzdát. „Co dnešní Evropě a vlastně celému Západu schází? Co v sobě budeme muset nalézt a co budeme muset udělat, aby náš svět neskončil katastrofou?“ ptal se a ihned si sám také odpověděl, když poukázal na to, že velký problém je v tom, že dnešní Evropě chybějí skuteční političtí lidé, kteří by měli odvahu říkat pravdu.

V podobném duchu se nesla konference po celý pošmourný únorový den. Zda si z poněkud skličujících slov přednášejících něco odnesla také tuzemská politická reprezentace, budeme mít možnost sledovat v blízké budoucnosti.